

27 sierpnia 2024

Koniec wakacji. Priorytety dla wzmocnienia jakości życia publicznego

Po wakacyjnej przerwie przypominamy o kluczowych działaniach, które powinny stać się priorytetem dla polityków w najbliższym czasie. W szczególności należy wzmocnić przepisy antykorupcyjne, poprawić relacje między rządem a samorządami oraz dostosować prawo wyborcze, by zapewniało przejrzystość i uczciwość procesów demokratycznych.

- Prowadzone w czasie wakacji konsultacje projektu ustawy o likwidacji CBA pozwoliły zwrócić uwagę na kilka istotnych kwestii.

To nie los samego CBA powinien być w centrum politycznej uwagi, ale to, jaka ma być polityka antykorupcyjna państwa. [Zwrócili na to uwagę eksperci Fundacji Krzysztof Izdebski i Grzegorz Makowski](#). Zmiany nie mogą ignorować postanowień Konwencji ONZ przeciwko korupcji – Polska musi wreszcie przyjąć strategię antykorupcyjną. Konieczne jest naprawienie przepisów o finansowaniu kampanii wyborczej – szczególnie w zakresie wykorzystywania zasobów publicznych przed jej oficjalnym rozpoczęciem. Pilne jest również wprowadzenie przejrzystych zasad działalności lobbingowej. W końcu rozwiązać trzeba problem nieczytelnych i często źle wypełnianych oświadczeń majątkowych.

- Po zakończeniu cyklu wyborczego (wybory parlamentarne, samorządowe i europejskie) najwyższa pora na rozmowę o zmianach w Kodeksie wyborczym.

Przed wakacjami organizacje społeczne [przedstawiły propozycje zmian](#). Wskazały m.in. na konieczność korekty podziału mandatów między okręgi sejmowe i senackie (by głosy mieszkańców miast i mniej zaludnionych regionów kraju były równe), zmniejszenie górnego limitu liczby mieszkańców w obwodzie głosowania (by zmniejszyć kolejki do głosowania). Zmian wymagają zasady głosowania za granicą. Trzeba też zadbać o większą przejrzystość prac PKW – np. dzięki jawnym protokołom i transmisjom na żywo z jej posiedzeń. Szczególnie ważne wydaje się również wzmocnienie zasobów PKW, by ta mogła skutecznie przeprowadzać kontrolę przebiegu kampanii wyborczej.

- **Odbudowa samorządów terytorialnych i wzmocnienie odporności państwa nie ogranicza się do samej reformy zasad ich finansowania.**

[Jak wskazali eksperci Fundacji Batorego](#), pierwszym krokiem do naprawy samorządu terytorialnego jest przywrócenie równowagi w relacjach pomiędzy rządowym centrum a JST. Należałoby więc zmienić relacje centrum-samorządy w dziesięciu obszarach:

1. Zmienić zasady nadzoru wojewodów nad jednostkami samorządu terytorialnego,
2. ograniczyć kompetencje kuratorów oświaty,
3. oddać samorządom kontrolę nad wojewódzkimi funduszami ochrony środowiska,
4. wzmocnić pozycje samorządów w procesie legislacyjnym,
5. zasypać "lukę oświatową",
6. zwiększyć udział samorządów w PiT,
7. stworzyć bardziej sprawiedliwy system wyrównujący sytuacje najbiedniejszych samorządów,
8. zamienić podatek od nieruchomości w prawdziwie lokalny podatek,
9. umożliwić tworzenie grup VAT w sektorze komunalnym,
10. zastąpić rządowe programy inwestycji samorządowych zwiększonymi dochodami własnymi samorządów.

NA RADARZE

Jak reformować program Rodzina 800+

Zamiast dawać beneficjentom programu Rodzina 800+ możliwość przeznaczania części otrzymywanych świadczeń na wsparcie dla organizacji obywatelskich (jak [proponuje](#) Klub Jagielloński), należy skupić się na całościowej reformie wsparcia rodzin. Pilne jest opracowanie zintegrowanego systemu świadczeń, łączącego elementy wsparcia powszechnego, ulg podatkowych i zwiększonego wsparcia pieniężnego i usługowego dla rodzin ubogich. Dla tych ostatnich powinny być dostępne lokalne i kompleksowe programy wsparcia zarówno dla dzieci, jak i dla rodziców – [uważa ekspert Fundacji Batorego prof. Ryszard Szarfenberg](#).

Jaka ustawa o ochronie ludności?

29 sierpnia (czwartek) forumIdei Fundacji im. Stefana Batorego organizuje [seminarium „Wspólnie dla bezpieczeństwa. Rola obywateli w projektowanych przepisach o ochronie ludności”](#). Spotkanie odbędzie się w godz. 11.00-13.00 w formule okrągłego stołu, bez udziału publiczności, ale z transmisją na żywo w mediach społecznościowych Fundacji. O prawnych aspektach projektu ustawy o ochronie ludności i służbie cywilnej, nad którym rząd kończy właśnie prace, [pisał](#) już w lipcu prof. Hubert Izdebski. W trakcie seminarium skupimy się na merytorycznej stronie proponowanych rozwiązań, a także na szerszej perspektywie i potrzebie zwiększenia odporności społeczeństwa obywatelskiego. Do oglądania zapraszamy parlamentarzystów i parlamentarzystki, ekspertów i ekspertki z zakresu bezpieczeństwa, przedstawicieli i przedstawicielki samorządu terytorialnego oraz organizacji społeczeństwa obywatelskiego.